Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

DNEVNIK RAZPRŠENE PREDMETNE PEDAGOŠKE PRAKSE

Ime in priimek študenta*:

Študijski program in študijska smer:

Študijsko leto:

Avtorji Dnevnika razpršene predmetne pedagoške prakse po abecednem redu:

Smiljana Gartner

Kirsten Margaret Hempkin

Marija Javornik

Saša Jazbec

Brigita Kacjan

Eva Konečnik Kotnik

Suzana Košir

Bernarda Leva

Dragan Potočnik

Simona Pulko

Jutka Rudaš

Jezikoslovni pregled:

Simona Pulko

Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru, 2026

KAZALO

1. UMESTITEV IN NAMEN PREDMETNE PEDAGOŠKE PRAKSE 5

2. POTEK IN NAČIN IZVEDBE PREDMETNE PEDAGOŠKE PRAKSE 5

3. KOMPETENCE ŠTUDENTOV PO PREDMETNI PEDAGOŠKI PRAKSI 5

4. NALOGE VSEH SODELUJOČIH V OKVIRU PREDMETNE PEDAGOŠKE PRAKSE 6

5. SPLOŠNI PODATKI O RAZPRŠENI PREDMETNI PEDAGOŠKI PRAKSI 9

6. DEJAVNOSTI ŠTUDENTA NA RAZPRŠENI PREDMETNI PEDAGOŠKI PRAKSI 10

6.1 AKTIVNOST 1: Uvajalni pogovor z učiteljem mentorjem in kratka začetna refleksija 10

6.2 AKTIVNOST 2: Pogovor z ravnateljem oz. s pomočnikom ravnatelja, spoznavanje dela šole in šolske dokumentacije za konkretni predmet 12

6.3 AKTIVNOST 3: Dejavnosti na razpršeni predmetni pedagoški praksi 13

6.4 AKTIVNOST 4: Samoevalvacija razpršene predmetne pedagoške prakse in zaključni pogovor z učiteljem mentorjem 14

PRILOGA A: POTRDILO MENTORJA O USPEŠNOSTI ŠTUDENTA NA RAZPRŠENI PREDMETNI PEDAGOŠKI PRAKSI 15

PRILOGA B: KRATKA OPISNA OCENA PREDMETNEGA DIDAKTIKA 16

Drage študentke, dragi študenti!

Vstop v pedagoški poklic zahteva ustrezno pripravljenost, zato izhajamo iz prepričanja, da vsak učitelj poleg teoretičnih spoznanj potrebuje »za učinkovito znajdenje v razredu veliko mero situacijskega znanja ali praktične modrosti, ki jo lahko pridobi le ob zadostni meri dobro vodenih, osmišljenih in po zahtevnosti primerno stopnjevanih praktičnih izkušenj."[1] Zaradi tega je praktično pedagoško usposabljanje ali krajše, pedagoška praksa obvezna in izjemno pomembna sestavina vseh študijskih programov, ki usposabljajo prihodnje učitelje. Praksa ni le obvezen del študija, temveč aktivnost, kjer teoretična spoznanja, pridobljena pri študijskih predmetih [2], postanejo del vaše profesionalne drže: izkušnje, ki jih boste pridobili v razredu, boste sproti povezovali s teorijo, ki jo boste spoznavali na fakulteti, saj se šele v tem prepletu teorija izkaže za uporabno, izkušnja pa za poučno.

Soočanje teorije in izkušnje potrebuje jasen okvir in sistematično vodenje – oboje vam ponuja Dnevnik razpršene predmetne pedagoške prakse, ki je pred vami.

Njegov temeljni namen je dvojen: po eni strani vzpostaviti sistematičen okvir za izvedbo predmetne pedagoške prakse, po drugi strani pa vas z različnimi protokoli usmerjati na poti osebnega zorenja – to postopoma vodi do vse globljega predmetnega znanja ter vse večje gotovosti v odločanju, samozavesti in samostojnosti v razmišljanju in ravnanju v vlogi učitelja. Dnevnik razpršene predmetne pedagoške prakse tako ni zgolj administrativni dokument, temveč orodje za refleksijo. Spodbuja vas, da opazovanih in izvedenih dejavnosti ne opisujete zgolj faktografsko, temveč jih analizirate, vrednotite in soočate s strokovnimi izhodišči, lastnimi izkušnjami ter etičnimi načeli pedagoškega dela (oblikovna opomba: v pripravljene rubrike lahko vnašate poljubno količino besedila, vnaprej pripravljeni prelom strani za vsako aktivnostjo pa vam bo v pomoč pri končnem oblikovanju gradiva). Dnevnik vključuje tudi dokumentacijo, na podlagi katere se prizna opravljena obveznost razpršene predmetne pedagoške prakse: obrazec za oceno mentorja na šoli in obrazec za oceno nosilca predmetnega praktičnega pedagoškega usposabljanja na fakulteti.

Če ste vpisani v dvopredmetni pedagoški študijski program (smeri angleščina, filozofija, geografija, madžarščina, nemščina, slovenščina, sociologija, zgodovina), boste izpolnili dva izvoda tega Dnevnika – po enega za vsako študijsko smer. Če je ena od smeri pedagogika, ki izobražuje svetovalne delavce, vas bo za ta del prakse, poleg Dnevnika, ki je pred vami, vodil še poseben Dnevnik za pedagoge.

Po opravljeni razpršeni predmetni praksi boste Dnevnik[3] za vsako študijsko smer oddali didaktiku te smeri. Upoštevajte, da lahko od posameznega predmetnega didaktika prejmete tudi dodatna, specifična navodila za izvedbo razpršene predmetne prakse, veljavna le za določeno študijsko področje.

Želimo vam, da vam razpršena predmetna pedagoška praksa pomaga dejavno uporabljati in poglabljati novo pridobljeno znanje na izbranih študijskih področjih. Naj vas pedagoško delo osrečuje in notranje bogati.

** V besedilu Dnevnika je uporabljena moška slovnična oblika, ki se uporablja nevtralno in se nanaša na vse spole.*

[1] Marentič Požarnik, B. (2010). Kompleksnost mentorjeve vloge terja kakovostno usposabljanje s poudarkom na spodbujanju refleksije: Vzgoja in izobraževanje, XLI (6), 20—26.

[2] Javornik, M., Ivanuš Grmek, M. in Mithans, M. (2026). Didaktika: od teorije pouka k premišljeni pedagoški praksi. Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba.

[3] V Dnevniku predmetne pedagoške prakse so upoštevani tudi predlogi študentov, aktivnih uporabnikov gradiva. Za sodelovanje se jim zahvaljujemo.

1. UMESTITEV IN NAMEN PREDMETNE PEDAGOŠKE PRAKSE

Predmetna pedagoška praksa je predvidena v poletnem semestru prvega letnika in v poletnem semestru drugega letnika pedagoškega študija. Njen temeljni namen je priprava študentov na poučevanje v osnovnih in srednjih šolah pri predmetih, za katere jih usposablja izbrano študijsko področje, ter za uspešno vključevanje v pedagoški proces šole kot celote. Ob tem študenti pridobivajo osnovne spretnosti komuniciranja in obvladovanja razreda, metod in tehnik poučevanja, ocenjevanja znanja učencev itd. Hkrati s tem naj bi študenti v okviru predmetne prakse razvili zavest o dejavnikih, ki vplivajo na poučevanje in učenje, ter se postopoma pripravili na reflektivno poučevanje in vlogo učitelja kot razmišljujočega praktika.

2. POTEK IN NAČIN IZVEDBE PREDMETNE PEDAGOŠKE PRAKSE

Predmetna pedagoška praksa se izvaja v strnjeni in razpršeni obliki. Podrobnejša navodila študentom pred opravljanjem prakse poda predmetni didaktik na fakulteti, ki skupaj z mentorjem na šoli študenta tudi vodi skozi prakso.

Strnjena predmetna praksa se izvaja v obliki dvotedenske (en teden za vsak del dvopredmetnega študija) strnjene prisotnosti na šoli, v terminu, ki ga določi študijski koledar. Razpršena praksa se izvaja po vnaprej določenih in s partnerskimi šolami dogovorjenih posamičnih dnevih v tednu (npr. ob ponedeljkih ali petkih ali v ustrezno dogovorjenih časovnih sklopih: npr. celodnevna ekskurzija, terensko delo, projektno delo, raziskovalno delo ipd.). Razmerje med deležem strnjene in razpršene predmetne pedagoške prakse je opredeljeno v učnih načrtih posameznega študijskega programa.

Tako zasnovana predmetna pedagoška praksa vključuje tudi pripravljalni seminar pred začetkom prakse, ko dobijo študenti uvodna navodila za prakso in se seznanijo s svojimi nalogami, z obveznostmi ter s potekom predmetne pedagoške prakse, in evalvacijski seminar po končani praksi, ko s predmetnim didaktikom in kolegi reflektirajo dogajanja in izkušnje s prakse (obe dejavnosti se izvajata na fakulteti v obsegu, ki ga na podlagi relevantnega učnega načrta določi didaktik posameznega študijskega področja).

Predmetna praksa je v obeh letih pedagoškega študija umeščena v predmet Pedagoški praktikum na vsakem pedagoškem študijskem področju. Po opravljenih obveznostih tega predmeta se za njegovo končno ovrednotenje prijavite prek AIPS-a. Nosilec predmeta na osnovi pozitivne ocene Dnevnika razpršene predmetne pedagoške prakse (opravil/ni opravil) ter pozitivno opravljenih drugih obveznosti predmeta Pedagoški praktikum evidentira kot opravljeno obveznost.

3. KOMPETENCE ŠTUDENTOV PO PREDMETNI PEDAGOŠKI PRAKSI

Kompetence, ki ih bodo študenti razvili v okviru predmetov Pedagoški praktikum, vključujoč neposredno praktično usposabljanje na posameznih študijskih področjih, so specifično definirane v posameznem učnem načrtu. Na tem mestu jih kratko povzemamo. Študenti bodo sposobni:

- učinkovito opazovati in ovrednotiti pedagoško delo izkušenih učiteljev ter svojih kolegov študentov, spoznanja povezovati z rezultati raziskav in teoretičnimi koncepti ter na tej podlagi načrtovati svoje pedagoško delo pri konkretnem predmetu;

- razlikovati učence glede na stopnjo v njihovem kognitivnem, socialnem in čustvenem razvoju glede na njihove specifične potrebe ter glede na načine učenja;
- operacionalizirati učne cilje in prilagoditi načrtovanje ter izvedbo pouka potrebam in zmožnostim učencev;
- uporabljati različne metode, oblike in tehnike poučevanja, preverjanja in ocenjevanja znanja;
- predvideti oz. prepoznavati možne težave pri pedagoškem delu v razredu in načrtovati rešitve zanje;
- uporabiti raziskovalni pristop za razvijanje strokovne prakse ter reševanje problemov pri poučevanju in pedagoškem delu;
- kritično oceniti svojo pedagoško uspešnost in definirati potrebe po svojem nadaljnjem strokovnem razvoju.

4. NALOGE VSEH SODELUJOČIH V OKVIRU PREDMETNE PEDAGOŠKE PRAKSE

V okviru obeh partnerskih ustanov (fakulteta, šola) pri izvajanju predmetne pedagoške prakse sodelujejo učitelj mentor na šoli, predmetni didaktik in študent. Naloge in odgovornosti vseh sodelujočih pri organizaciji in izvedbi predmetne pedagoške prakse so navedene spodaj.

Partnerska šola:

- je prostor, kjer se študenti seznanijo z življenjem in delom razreda ter šole;
- zagotavlja pomoč izkušenega učitelja (mentorja), ki študentom pomaga, svetuje, jih usmerja in spodbuja;
- študentom omogoča, da opazujejo učitelje in njihove stile poučevanja ter pedagoškega dela;
- študentom omogoča, da skozi poučevanje in drugo pedagoško delo razvijajo kompetence za poklic učitelja na izbranem področju;
- omogoča študentom dostop do učnih sredstev (npr. knjige, IKT ipd.) in šolske dokumentacije (letni delovni načrt, časovna razporeditev učnih ur idr.).

Učitelj mentor:

- je učitelj predmetnega področja, za katerega se usposabljajo študenti;
- opravi vse potrebno za vključitev študentov v predmetno pedagoško prakso in jim zagotovi ustrezne pogoje za opravljanje te;
- omogoči študentom, da prisostvujejo pouku in drugim oblikam dela ter življenja šole;
- svetuje študentom pri načrtovanju pedagoških dejavnosti in spremlja njihovo uspešnost;
- opazuje študente pri poučevanju, reflektira njihovo delo in s tem študentom pomaga v njihovem strokovnem razvoju;

- izdela poročilo o uspešnosti študentovega poučevanja in drugega dela v času prakse v skladu z veljavnimi oz. dogovorjenimi kriteriji;
- se udeležuje občasnih srečanj s predmetnimi didaktiki in drugimi mentorji z namenom izmenjave izkušenj, načrtovanja dela s študenti in obravnave različnih vprašanj, ki zadevajo mentorsko delo s študenti.

Fakulteta:

- v sodelovanju s partnerskimi šolami uredi medsebojni sporazum in organizira pedagoško prakso;
- pripravlja študente za delo pri posameznih predmetih oz. v šoli kot celoti;
- organizira razporeditev študentov na šole, kjer bodo opravljali predmetno prakso;
- v sodelovanju s partnerskimi šolami skrbi za kakovostno izvajanje pedagoške prakse, ocenjuje uspešnost študentov na praksi in uspešnost pedagoške prakse v celoti;
- skrbi za strokovno usposabljanje in izpopolnjevanje učiteljev mentorjev in organizira občasna srečanja z mentorji s ciljem izmenjave izkušenj, načrtovanja dela in ugotavljanja uspešnosti prakse.

Visokošolski učitelj – predmetni didaktik:

- sodeluje s partnersko šolo pri razporejanju študentov na predmetno prakso ter pri organizaciji vsebine in izvedbe prakse;
- skrbi, da imajo študenti pred začetkom predmetne prakse na voljo potrebne informacije, dokumentacijo in gradiva, ki jih potrebujejo za opravljanje prakse;
- oblikuje kriterije za ocenjevanje uspešnosti študentov pri opravljanju nalog na predmetni praksi;
- spremlja delo študentov v času predmetne prakse, ugotavlja morebitne težave in v sodelovanju z učiteljem mentorjem skrbi za njihovo odpravo ter nemoten potek prakse;
- na osnovi spremljanja dela študenta, oddanega Dnevnika predmetne pedagoške prakse in poročila učitelja mentorja oceni predmetno pedagoško prakso.

Študent:

- je aktivni udeleženec v partnerstvu in s svojim odnosom, z vedenjem in s prizadevanji prispeva k uspešnosti predmetne pedagoške prakse;
- si prizadeva za vzpostavljanje in ohranjanje dobrih osebnih in profesionalnih odnosov z vsemi, s katerimi sodeluje;
- upošteva avtoriteto vodstva šole, zaposlenih pedagoških in drugih strokovnih delavcev ter pravila in konvencije, ki veljajo na šoli;

- sproti in kakovostno opravlja vse s predmetno prakso povezane naloge;
- v času predmetne prakse ostaja na šoli ves delovni dan oz. po potrebi ter po dogovoru z mentorjem dnevni čas opravljanja prakse prilagodi obsegu aktivnosti;
- se s svojim mentorjem oz. z drugimi sodelujočimi učitelji posvetuje o vsem, kar zadeva vsebino in izvajanje predmetne pedagoške prakse;
- išče mentorjeve nasvete pri načrtovanju učnih ur ter pri vrednotenju svoje uspešnosti;
- vodi in izpolnjuje Dnevnik strnjene predmetne pedagoške prakse oz. Dnevnik razpršene predmetne pedagoške prakse ter je odgovoren za vsebinsko ustreznost in pravočasno oddajo;
- spoštuje načelo zaupnosti in varovanja podatkov o učencih in učiteljih oz. šoli ter o osebnih informacijah kolegov, povezanih s predmetno pedagoško prakso.

5. SPLOŠNI PODATKI O RAZPRŠENI PREDMETNI PEDAGOŠKI PRAKSI

Študenti na razpršeni predmetni praksi **opravite oz. sodelujete pri minimalni količini 20 učnih enot,** ki so lahko poljubno razporejene v semestru. Zahtevana količina učnih enot se lahko razlikuje med predmetnimi področji, zato upoštevajte navodila posameznega predmetnega didaktika.

Udeležujte se zlasti tistih dejavnosti, ki jih ni bilo mogoče doživeti v okviru strnjene predmetne pedagoške prakse: npr. ure priprave na ocenjevanje, izvedbe ocenjevanja in analize ocenjevanja, dnevi dejavnosti, priprave na tekmovanja, priprave na NPZ, maturo in druge zaključne izpite, terensko delo, ekskurzije, tabori, razredne ure, interesne dejavnosti, projektni dogodki, prireditve, različni dnevi dejavnosti, roditeljski in drugi sestanki.

Ime in priimek študenta:	
Študijski program in študijska smer:	
Nosilec predmeta Pedagoški praktikum oz. predmetnega praktičnega usposabljanja na fakulteti:	
Inštitucija, na kateri študent opravlja razpršeno predmetno pedagoško prakso (naziv, naslov):	
Čas opravljanja razpršene predmetne pedagoške prakse (od–do):	
Učitelj mentor na razpršeni predmetni pedagoški praksi:	

6. DEJAVNOSTI ŠTUDENTA NA RAZPRŠENI PREDMETNI PEDAGOŠKI PRAKSI

6.1 AKTIVNOST 1: Uvajalni pogovor z učiteljem mentorjem in kratka začetna refleksija

Namen aktivnosti je medsebojna uskladitev pričakovanj, oblikovanje načrta dela ter postavitev osebnih ciljev pri tej obliki prakse.

Pred pričetkom ali ob pričetku razpršene predmetne pedagoške prakse **seznanite učitelja mentorja na posameznem predmetnem področju z Dnevnikom razpršene predmetne pedagoške prakse oz. s svojimi obveznostmi na praksi.**

Opravite uvajalni pogovor z učiteljem mentorjem o načrtu dela, pripravite kratek zapisnik z osebno refleksijo in izpolnite preglednico z urnikom razpršene predmetne prakse – v pomoč naj vam bodo sledeča vodilna vprašanja:

- Pri katerih pedagoških in drugih strokovnih aktivnostih na šoli bo mogoče sodelovati v času razpršene predmetne prakse in kdaj bodo izvedene?
- Kakšne so specifike oz. potrebe posameznega razreda oz. učencev, kjer bodo potekale aktivnosti?
- Osebna refleksija: katere kompetence sem morda vsaj deloma že razvil; katerim kompetencam želim na razpršeni predmetni pedagoški praksi, ki je pred mano, posvetiti posebno pozornost; kakšna so moja pričakovanja pred pričetkom razpršene predmetne pedagoške prakse; na kaj želim biti posebej pozoren in zakaj?

Zapisnik uvajalnega pogovora z osebno refleksijo:

Urnik razpršene predmetne pedagoške prakse *(Izpolnite preglednico.)*

Datum in ura (od–do):	Vrsta dejavnosti:	Vloga študenta (opazovalec, spremljevalec, aktivni izvajalec …):

6.2 AKTIVNOST 2: Pogovor z ravnateljem oz. s pomočnikom ravnatelja, spoznavanje dela šole in šolske dokumentacije za konkretni predmet

Namen aktivnosti je, da se študent seznani z vizijo in s procesom dela šole ter jo analizira v povezavi s cilji, z nalogami in s področji delovanja učitelja konkretnega predmeta.

Aktivnost se izvede le v primeru, da študent opravlja razpršeno prakso na šoli, kjer do sedaj še ni opravljal nobene oblike pedagoške prakse.

V kolikor se aktivnost izvaja, jo je najbolje izpeljati na začetku razpršene predmetne prakse. Pri tem si pomagajte s sledečimi vprašanji:

- Kakšna je vizija šole? Koliko učencev obiskuje šolo? Koliko zaposlenih ima šola?
- V katere programe oz. projekte je vključena šola (npr. eko šola, zdrava šola)? Kateri izbirni predmeti in katere interesne dejavnosti se izvajajo v okviru šole?
- Katere so ključne dejavnosti šole, predvidene v Letnem delovnem načrtu šole?
- Kako poteka NPZ na šoli? Kakšna je najpogostejša predmetna struktura mature oz. zaključnega izpita na šoli?
- Katera je ključna dokumentacija, ki jo mora poznati učitelj?
- Kakšna so pričakovanja vodstva šole o delu učitelja pri konkretnem predmetu oz. glede njegove splošne vloge v kolektivu šole?

Kratko predstavite šolo in zapišite svoje vtise o delu šole.

6.3 AKTIVNOST 3: Dejavnosti na razpršeni predmetni pedagoški praksi

Namen je, da sodelujte pri čim večjem številu različnih dejavnosti na šoli, po možnosti tistih, pri katerih niste imeli priložnosti sodelovati v dosedanjih oblikah praks (ure priprave na ocenjevanje, izvedbe ocenjevanja in analize ocenjevanja, dnevi dejavnosti, priprave na tekmovanja , priprave na NPZ, maturo in druge zaključne izpite, terensko delo, ekskurzije, tabori, razredne ure, interesne dejavnosti, projektni dogodki, prireditve, različni dnevi dejavnosti, roditeljski in drugi sestanki…). S tem spoznavate širino svojega bodočega poklica in pestrost dinamike življenja šole.

Po dnevih opišite vse vaše dejavnosti na razpršeni pedagoški praksi ter dnevno beležite svoje vtise o lastnem strokovnem razvoju. Pri tem naj vas vodi sledeči obrazec, ki ga uporabite v količini, ki ustreza številu dni razpršene prakse ali številu različnih aktivnosti.

V kolikor bodo vaše aktivnosti vezane na hospitiranje klasičnih oblik učnih enot ali na samostojno izvajanje t.i. nastopov, uporabite za analizo oz. učno pripravo navodila iz Dnevnika strnjene predmetne pedagoške prakse.

Dnevniški zapis 1:

Vrsta dejavnosti:	
Vloga študenta (opazovalec, spremljevalec, aktivni izvajalec …):	
Datum in ura (od–do):	

Opis dejavnosti (150 do 500 besed):

Zapišite refleksijo posamične dejavnosti. Pri tem si lahko pomagate s spodnjimi vprašanji.

- Katere kompetence sem uporabil pri tej aktivnosti? Katere bi še lahko?
- Kaj bi naslednjič lahko spremenil ali naredil drugače pri organizaciji dejavnosti in komunikaciji s sodelujočimi učenci, dijaki, sodelavci …?

6.4 AKTIVNOST 4: Samoevalvacija razpršene predmetne pedagoške prakse in zaključni pogovor z učiteljem mentorjem

Namen aktivnosti je poglobljeno razumevanje pridobljenih izkušenj ter njihova umestitev v nadaljnji strokovni razvoj.

Pri samoevalvaciji naj vam bodo v pomoč sledeča izhodišča *(vsakemu izhodišču namenite med 50 in 100 besed):*

- V kolikšni meri so se uresničila vaša pričakovanja z začetka razpršene predmetne pedagoške prakse?
- Kako je razpršene praksa prispevala k vašemu napredku?
- Katere kompetence ste med razpršeno predmetno pedagoško prakso ustrezno razvili in katere bi si še želeli pridobiti?
- Kaj vas je v okviru razpršene predmetne pedagoške prakse najbolj presenetilo?
- Kako po izvedeni razpršeni predmetni pedagoški praksi gledate na poklic učitelja konkretnega predmeta?
- Kaj bi glede svoje razpršene predmetne pedagoške prakse spremenili? Česa bi si še želeli v okviru prakse?
- Primerjajte svoje izkušnje na strnjeni predmetni pedagoški praksi in razpršeni predmetni pedagoški praksi.
- Kakšen vpliv sta imeli obe praksi na vaš strokovni razvoj?

PRILOGA A: POTRDILO MENTORJA O USPEŠNOSTI ŠTUDENTA NA RAZPRŠENI PREDMETNI PEDAGOŠKI PRAKSI

Podpisani _____

izjavljam, da je v času od _____ do _____

študent _____

z Oddelka za _____ Filozofske fakultete Univerze v Mariboru uspešno/neuspešno *(ustrezno označite)* opravil/-a razpršeno pedagoško prakso pri predmetu

.

Mnenje o uspešnosti študenta pri opravljanju razpršene predmetne pedagoške prakse:

Datum: Žig šole: Podpis mentorja:

PRILOGA B: KRATKA OPISNA OCENA PREDMETNEGA DIDAKTIKA

Datum: Podpis predmetnega didaktika: